

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudce Davida Hipšra a soudkyně Jiřiny Chmelové v právní věci žalobce: **M. H.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 15 A 9/2025, o nesouhlasu Městského soudu v Praze s postoupením věci,

t a k t o :

K projednání a rozhodnutí věci **je příslušný** Městský soud v Praze.

Odůvodnění:

[1] Žalobce se žalobou podanou dne 4. 12. 2024 bránil s odkazem na § 65 s. ř. s. u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci proti „zrušení dočasné ochrany v cestovním dokladu“, k němuž mělo dojít dne 11. 11. 2024. V návaznosti na poučení ze strany krajského soudu, podle něhož lze v popsáném postupu žalovaného spatřovat nezákonný zásah, žalobce petit žaloby změnil v souladu s tímto poučením.

[2] Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci usnesením z 6. 1. 2025, čj. 59 A 60/2024-13, věc postoupil Městskému soudu v Praze dle § 7 odst. 6 s. ř. s. jako soudu místně příslušnému. Krajský soud vyšel z obecného pravidla místní příslušnosti plynoucího z § 7 odst. 2 s. ř. s. S odkazem na § 17 odst. 2 zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, k tomu mimo jiné dodal, že zde není dáno speciální pravidlo pro určení místně příslušného soudu k projednání zásahové žaloby.

[3] Městský soud v Praze s postoupením věci nesouhlasil a podle § 7 odst. 6 věta druhá s. ř. s. předložil Nejvyššímu správnímu soudu spis k rozhodnutí o příslušnosti. Ztotožnil se s krajským soudem v tom, že žaloba (po upřesnění) sleduje obranu proti nezákonnému zásahu. Z jejího obsahu plyne, že žalovaný postupoval podle zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (dále jen „Lex Ukrajina“). Uplatní se tedy § 4 odst. 3 a § 5 odst. 7 uvedeného zákona ve spojení s § 17 odst. 2 zákona o dočasné ochraně. Účelem § 17 odst. 2 zákona o dočasné ochraně je rozložení místní příslušnosti mezi jednotlivé krajské soudy tak, aby veškerá rozhodnutí žalovaného ve věcech dočasné ochrany nepřezkoumával pouze městský soud. V § 17 zákona o dočasné ochraně se hovoří

o „rozhodnutí“. V době jeho schválení ale bylo možné v otázkách dočasné ochrany věcně rozhodovat jen formou správního rozhodnutí. Následně však došlo ke schválení Lex Ukrajina, který umožňuje i rozhodování ve formě mající povahu zásahu. I při stanovení místní příslušnosti ohledně žalob proti takovému zásahu je nicméně třeba pamatovat na výše popsany původní záměr zákonodárce o dekoncentraci místní příslušnosti krajských soudů. „Rozhodnutí ministerstva“ v kontextu § 17 zákona o dočasné ochraně je tak třeba vyložit široce a vztáhnout je ve věcech dočasné ochrany jak na rozhodnutí žalovaného ve smyslu § 65 s. ř. s., tak na jím provedené zásahy ve smyslu § 82 s. ř. s. K rozhodnutí o žalobě v dané věci by tedy měl být místně příslušný soud, v jehož obvodu měl žalobce ke dni podání žaloby hlášené místo pobytu. Takovému výkladu odpovídá i to, že jiné krajské soudy o obdobných žalobách běžně rozhodují.

[4] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že místně příslušným k projednání a rozhodnutí věci je Městský soud v Praze.

[5] Otázkou určení místní příslušnosti soudu v případě žaloby na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v postupu podle Lex Ukrajina se již Nejvyšší správní soud zabýval v usnesení z 13. 3. 2025, čj. Nad 28/2025-47. Dospěl přitom k závěru, že § 17 odst. 2 zákona o dočasné ochraně (jehož užití by s ohledem na § 4 odst. 3 Lex Ukrajina mohlo přicházet v úvahu) se týká řízení o žalobě proti rozhodnutí, nikoliv řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem (viz zejména bod 12 a násl. citovaného usnesení). Jak Nejvyšší správní soud dále vysvětlil, zákon o dočasné ochraně neupravuje jiné obecné pravidlo, které by stanovilo způsob určení místní příslušnosti soudu, který rozhoduje o žalobách na ochranu před nezákonným zásahem týkajícím se dočasné ochrany. V případě, kdy určitou otázku neupravuje Lex Ukrajina ani zákon o dočasné ochraně, postupuje se dle zákona o pobytu cizinců. K určení místní příslušnosti soudu se však nepoužije ani pravidlo obsažené v § 172 odst. 7 zákona o pobytu cizinců. To se vztahuje pouze na řízení o žalobě proti správnímu rozhodnutí a o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu. Nejvyšší správní soud tedy v odkazovaném usnesení uzavřel, že vzhledem k tomu, že Lex Ukrajina, zákon o dočasné ochraně ani zákon o pobytu cizinců neupravují pravidlo pro určení místní příslušnosti soudu k řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, je třeba postupovat dle obecného pravidla obsaženého v § 7 odst. 2 s. ř. s., tedy, že místní příslušnost soudu je dána místem sídla žalovaného.

[6] Městský i krajský soud mají za to, že podaná žaloba představuje žalobu na ochranu před nezákonným zásahem. Není tedy podle Nejvyššího správního soudu důvod, aby závěry citovaného usnesení nebyly použity i v nynější věci. Na shora reprodukovaných závěrech pak nemůže nic změnit ani přesvědčení městského soudu o tom, že účelem § 17 odst. 2 zákona o dočasné ochraně je (obecně) rozložení místní příslušnosti, resp. že o žalobách na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím v postupu žalovaného dle Lex Ukrajina rozhodují i jiné soudy než městský soud.

[7] Nejvyšší správní soud tedy shledal nesouhlas s postoupením věci nedůvodným, a proto v souladu s § 7 odst. 6 s. ř. s. rozhodl tak, že k řízení je místně příslušný Městský soud v Praze. Rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o této otázce jsou soudy vázány.

pokračování

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. března 2025

Milan Podhrázký
předseda senátu